

Heidin ja Päivin Lähihoiva

Laatinut: Päivi Marin

Avoin Yhtiö

14.04.2015

Papinkatu 3 C 14

74120 Iisalmi

LÄÄKEHOIDON SUUNNITELMA

Lääkehoitosuunnitelma sisältää seuraavat osa-alueet:

- Lääkehoidon sisältö ja toimintatavat
- Lääkehoidon osaamisen varmistaminen ja ylläpito
- Henkilöstön vastuut, velvollisuudet ja työnjako
- Lupakäytännöt
 - Lääkehuolto: lääkkeiden tilaaminen, säilytys, valmistaminen, käyttökuntoon saattaminen, palauttaminen, lääkeinformaatio, ohjaus ja neuvonta
- Lääkkeiden jakaminen ja antaminen
- Potilaiden informointi ja neuvonta
- Lääkehoidon vaikuttavuuden arviointi
- Dokumentointi ja tiedonkulku
- Seuranta- ja palautejärjestelmät

Johdanto

Sosiaali- ja terveysministeriön mukaan jokaisessa hoitotyön toimipaikassa, jossa käsitellään lääkkeitä, tulee olla ajantasainen lääkehoitosuunnitelma. Sosiaali- ja terveysministeriön laatimassa Turvallinen lääkehoito -oppaassa linjataan periaatteet turvallisen ja laadukkaan lääkehoidon toteuttamiselle työyksikössä. Lääkehoitosuunnitelman avulla erilaiset käytänteet sekä lääkehoidon toteutus yhtenäistyvät. (Sosiaali- ja terveysministeriön oppaita 2005:32.)

Heidin Ja Päivin Lähihoivan lääkehoitosuunnitelma perustuu sosiaali- ja terveysministeriön antamaan ohjeistukseen ja valtakunnalliseen oppaaseen lääkehoidon toteuttamisesta sosiaali- ja terveydenhuollossa.

Heidin ja Päivin Lähihoivan asiakkaat ovat ikäihmisiä, lapsiperheitä tai vammaisia, joiden kokonaisvaltaiseen hoitoon kuuluu myös lääkehoitoa. Yrityksemme toimintaperiaatteena on asiakkaan omatoimisuuden tukeminen ja jäljellä olevien voimavarojen ylläpitäminen. Avustamme kaikissa päivittäisissä toiminnoissa joissa asiakas kokee tarvitsevansa apua. Lääkkeiden antaminen on hoidon yksi osa-alue.

Lääkehoitosuunnitelma tarkastetaan ja päivitetään vähintään vuoden välein.

Lääkehoidon sisältö ja toimintatavat

Lääkehoidon sisältö

Heidin ja Päivin lähihoivaan asiakkaat tulevat joko SOTE:n kautta tai asiakas ostaa palvelun suoraan meiltä. Asiakkaita ovat kotona asuvat vanhukset, lapsiperheet ja vammaiset.

Meillä toteutetaan yksilövastuista hoitotyötä. Molemmilla on omat potilaansa, joista me huolehdimme kokonaisvaltaisesti..

Lääke hoito on yksi osa-alue hoidossa. Lääkkeet määrää asiakkaalle heidän lääkärinsä jonka jälkeen me annostelemme ne asiakkaalle. Lääkkeiden käsittelyssä tulee aina muistaa aseptisuus. Aseptisesti toimiessa käytetään käsidesinfektiota ja suojakäsineitä. Hoitajat annostelevat lääkkeitä luonnollista tietä (mm. suun kautta, rectumiin, tippoina silmiin). Lisäksi asiakkaalla voi olla käytössä ihonalaisia pistoksia (insuliinit, napapiikit esim. Klexane® Laskimotukosten eli veritulppien ennaltaehkäisyyn).

toimintatavat

Lääkäri määrää lääkkeet ja me jaamme ne asiakkaan omaan dosettiin tai vastaavaan jakoalustaan, lääkärin ohjeen mukaan. Jos mahdollista, lääkkeet pyydetään apteekista valmiissa annospusseissa. Tutustumme huolella lääkkeen pakkausselosteeseen ennen lääkkeen antamista asiakkaalle. Otamme huomioon lääkkeen vaikutustavan, jolloin tiedämme saako lääkkeen esimerkiksi puolittaa. Silmätipat annostelemme suoraan asiakkaan silmään. Annostelemme insuliinit ja pistämme, jos asiakas ei kykene sitä itse tekemään. Jos kyseessä muistisairautta sairastava asiakas niin huolehdimme että kaikki lääkkeet tulevat otettua.

Lääkehoidon osaamisen varmistaminen ja ylläpito

Osaamisen varmistaminen

Heidin ja Päivin Lähihoivan henkilöstö: 2 lähihoitajaa.

Olemme käyneet lääketentit ja niiden suorittamisesta on olemassa kirjalliset todistukset.
– ProEdu lääkelaskennan koulutus, sisältönä lääkelupakoulutus, PKV-lääkelupakoulutus, ihonalaisinjektion (s.u) antamisen teoria ja diabeteksen lääkehoito.

Molemmilla on vahva, vuosien työkokemus ja ammattitaito lääkehoidossa. Työhömme on kuulunut päivittäin ihonalaisinjektioiden antoa ja lääkkeiden jakamista sekä niiden antamista suoraan asiakkaan suuhun.

Mahdolliset sijaiset perehdytämme huolella asiakkaiden lääkehoitoon ja varmistamme että sijaisella on riittävä ammattitaito ja kokemus lääkehoidosta.

Ylläpito

Ylläpidämme osaamistamme osallistumalla koulutuksiin säännöllisin väliajoin. Ja suorittamalla tentin lääkelaskuista.

Henkilöstön vastuut, velvollisuudet ja työnjako

Informaation jako, lääkehoidon seuranta sekä potilaiden tarkkailu ja havainnointi kuuluvat molempien hoitajien toimenkuvaan. Molemmat hoitaja vastaavat antamistaan lääkkeistä. Lääkkeenjako käytäntöjen kehittäminen ja poikkeamien seuranta kuuluvat molempien hoitajien tehtäviin (poikkeamaseuranta kaavake liitteenä). Uusien työntekijöiden perehdyttämisestä ja osaamisen varmistamisesta huolehdimme suunnitelman mukaisesti.

Lupakäytännöt

Lääkehoidon koulutusta saanut nimikesuojattu terveydenhuollon ammattihenkilö, esimerkiksi lähihoitaja, saa koulutuksensa perusteella jakaa lääkkeitä potilaskohtaisiksi annoksiksi ja antaa luonnollista tietä lääkkeitä, esimerkiksi tabletteja, kapseleita, silmä- ja korvatippoja, voiteita, laastareita ja peräpuikkoja sekä injektion ihon alle. Injektion anto lihakseen vaatii luvat ja perehdytyksen.

Lääkehuolto: lääkkeiden tilaaminen, säilytys, valmistaminen, käyttökuntoon saattaminen, palauttaminen, lääkeinformaatio, ohjaus ja neuvonta

Asiakas huolehtii itse lääkkeet apteekista kotiin. Jos asiakkaan liikuntakyky on alentunut, haemme ne asiakkaan puolesta. Lääkkeet säilytetään alkuperäispakkauksessa, lukuun ottamatta lääkkeet jotka on jo jaettu dosettiin. Yleensä kotihoidon asiakkaan lääkkeet säilytetään hänen omassa kodissaan. Hoitajien on osattava ohjata asiakkaita oikeaan lääkkeen käyttöön ja säilytykseen. Lääkkeet tulee säilyttää erillisessä kaapissa, kuivassa huoneenlämpöisessä tilassa, sillä monien lääkeaineiden säilyvyys huononee kosteudessa, kuumuudessa, suorassa auringonvalossa tai joutuessaan tekemisiin hapen kanssa. Jotkut lääkkeet kuitenkin vaativat jääkaappisäilytyksen, esimerkiksi tietyt silmätipat. Lääkepakkauksessa on aina erikseen merkintä viileässä säilytyksestä.

Jos asiakkaalla on vanhaksi menneitä tai käytöstä poistettuja lääkkeitä, toimitamme ne apteekkiin, josta ne toimitetaan ongelmajätelaitokselle hävitettäväksi. Emme säilytä niitä asiakkaan kotona emmekä omissa tiloissamme. Tarpeettomat ja käyttökeltottomat lääkkeet ovat turvallisuusriski, sillä niiden hajoamistuotteet saattavat olla jopa myrkyllisiä. Lääkkeet tulee hävittää aina apteekin kautta eikä niitä saa hävittää viemäristä kaatamalla tai sekajätteen mukana.

Lääkkeiden jakaminen ja antaminen

Lääkkeiden käytön helpottamiseksi voidaan käyttää annostelurasiaa eli dosettia, johon viikon aikana tarvittavat lääkkeet jaetaan etukäteen. Jos mahdollista pyydämme apteekkiä pussittamaan lääkkeet valmiisiin annospusseihin. Meidän tehtävämme on varmistaa että asiakas osaa ottaa tarvittavat lääkkeet dosetista tai annospussista. Jos kyseessä esimerkiksi muistisairas asiakas, annostelemme lääkkeet suoraan asiakkaalle ja varmistamme että ne tulevat otettua. Insuliinin annostelusta ja pistämisestä huolehtivat hoitajat jos asiakas ei kykene itse sitä tekemään.

Kotihoidon asiakkaan kotona täytyy olla ajantasainen lääkelista, josta käy ilmi lääkkeiden nimet, käyttötarkoitus, annos sekä ajankohdat, jolloin kutakin lääkettä tulee ottaa. Lääkelistaan on myös merkitty lääkityksestä vastaavan lääkärin nimi ja päivämäärä, jolloin lääkitys on tarkistettu viimeksi.

Lääkärin antama lääkemääräys pitää sisällään määräyksen lääkkeen antotavasta ja lääkemuodosta. Antotapa vaikuttaa lääkkeen tehon alkamisnopeuteen, voimakkuuteen ja keston. Lääkkeitä voidaan antaa ruoansulatuskanavaan eli enteraalisesti suun, peräsuolen tai ravitsemusavanteen kautta. Toinen tapa antaa lääkettä on ruoansulatuskanavan ohi eli parenteraalisesti silmään, korvaan, nenään, hengitysteihin, iholle, emättimeen tai ruiskeena eli injektiona ihon alle, (lihakseen tai suoneen, oltava luvat). Enteraalisesti annettavia lääkemuotoja ovat tabletit, kapselit, depot- eli hidaskaikutteiset valmisteet, jauheet, oraaliliuokset, resoribletit eli kielen alle annosteltavat tabletit, peräruiskeet ja supot. Parenteraalisesti annettavia lääkemuotoja ovat inhalaatiot, dermaaliset- eli paikallisesti iholle annettavat lääkkeet, silmä- ja korvatipat, lääkelaastarit, emätinpuikot ja injektiona annettavat lääkkeet.

Potilaiden informointi ja neuvonta

Kerromme asiakkaalle lääkevalmisteen käyttötarkoituksen, vaikutustavan ja neuvomme miten seurata lääkkeen vaikutusta. Tarvittaessa annamme ohjeet myös kirjallisena. Varmistamme myös että asiakas ymmärtää miksi ja mihin lääke on tarkoitettu ja paljonko lääkettä otetaan ja montako kertaa päivässä sekä kuinka kauan (kuurilääkkeet) annos pitää ottaa. Tarvittaessa huolehdimme annostuksen ja annon potilaalle. Kirjallisen ja suullisen tiedon antamisella ja neuvonnalla tuetaan asiakkaan sitoutumista lääkehoidon noudattamiseen.

Lääkehoidon vaikuttavuuden arviointi

Lääkehoidon toteutumista arvioidaan seuraamalla odotettujen vaikutusten, sivu- ja haittavaikutusten sekä yhteisvaikutusten ilmenemistä. Vaikutusten ja mahdollisten haittojen arviointi ja seuranta kestää koko asiakkaan hoidon ajan. Seurannan ja arvioinnin toteuttaminen kuuluu kaikkien asiakasta hoitavien työntekijöiden tehtäviin. Muutokset näkyvät asiakkaan voinnin ja terveydentilan paranemisena tai huononemisena. Lääkkeen vaikutusta voidaan seurata myös (laboratoriokokein, röntgentutkimuksin, lääkärin määräyksestä) erilaisin mittauksin, kuten verensokerin, verenpaineen tai lämmön mittauksin.

Dokumentointi ja tiedonkulu

Lääkehoidon kirjaamisessa potilasasiakirjoihin noudatetaan Sosiaali- ja terveysministeriön Potilasasiakirjojen laatiminen -opasta (2001:3). Asiakasta hoitava henkilöstö saa tehdä merkintöjä potilasasiakirjoihin siltä osin, kun he osallistuvat asiakkaan hoitoon. Potilasasiakirjojen laatiminen -oppaan mukaan potilasasiakirjoihin tulee tehdä merkinnät, joista käy ilmi, miten hoito toteutettiin ja ilmenikö hoidon aikana erityistä sekä millaisia hoitoa koskevia päätöksiä tehtiin. Taam-Ukkosen ja Saanon (2010, 155) mukaan lääkehoito ja asiakkaan saama ohjaus tulee kirjata mahdollisimmat tarkasti ja yksiselitteisesti. Lääkehoidon kirjaaminen pitää sisällään myös lääkelistojen ja lääkehoitokorttien täydentämisen. Sähköisten potilasasiakirjaohjelmien tavoitteena on nopeuttaa ja helpottaa hoitohenkilökunnan työtä lääkehoidon kirjaamisessa sekä tukea lääkehoidon turvallisuutta.

Tiedonkulku Asiakkaan omaisen ja hoitajan välillä pitää suunnitella ja sopia sujuvaksi, ettei lääkkeiden annossa tule päällekkäisyyttä jos omaiset osallistuvat lääkehoitoon. Viestit voivat kulkea puhelimen tai viestivihkon välityksellä. Voidaan myös sopia että jompikumpi yksistään hoitaa lääkkeen annon.

Seuranta- ja palautejärjestelmät

Lääkepoikkeamat kirjataan siihen tarkoitettulle lomakkeelle ja poikkeamista kertyneet tiedot vedetään yhteen kuukausittain, jolloin käydään läpi myös ehdotukset ja suunnitelmat miten vastaavilta tilanteilta vältytään jatkossa. Potilasta informoi hoitaja joka huomaa poikkeaman. Poikkeamat käydään läpi myös asiakkaan kanssa ja raportit ovat nähtävissä asiakkaan kotona.

Papinkatu 3 C 14

74120 Iisalmi

LÄÄKEPOIKKEAMA

Määrääminen Jakelu Annostelu Kirjaaminen Säilytys

Tapahtuma-aika? Aamu päivä Ilta

Viikonpäivä: _____ Pvm: _____ Klo _____

Menikö poikkeama potilaalle asti?

Ei Kyllä

Lääkepoikkeaman kuvaus

Kuinka tilanne hoidettiin

Miksi näin kävi?

Mitä olisi pitänyt tehdä toisin?

Poikkeaman kirjasi: _____